

Manifestatie 'Ieder mens verdient respect (1945-2005)' op 10 december 2005

Op 10 december 2005, de dag van de mensenrechten, organiseerde PRIMO nh de manifestatie 'Ieder mens verdient respect (1945-2005)' in de schouwburg 'Het Park' in Hoorn. In samenwerking met de gemeente Hoorn, Stichting Netwerk en Amnesty Hoorn werden er verschillende activiteiten georganiseerd rond het thema 'Ieder mens verdient respect: over dodenherdenking voor iedereen, bevrijdingsdag van iedereen en geen vooroordelen over elkaar'. Het doel van de manifestatie is om 60 jaar na de Tweede Wereldoorlog, de lessen uit de gewelddadige oorlogsjaren met het leven van migranten en jongeren van nu te verbinden.

In de met volwassenen en basisschoolkinderen van verschillende culturele achtergronden gevulde Othellozaal van de stadsschouwburg in Hoorn, heet dagvoorzitter Andrew Makkinga iedereen welkom. Makkinga, bekend van televisieprogramma's als 'Het Lagerhuis' en 'Planet Holland', bewaakt gedurende de middag de thema's. De zaal is aangekleed met kleurrijke graffiti gemaakt door Hoornse jongeren, met 'pieces' over 'respect' en 'vrede'.

“Samen kunstenaars in samenleven worden”

De burgermeester van Hoorn, Onno van Veldhuizen, opent de manifestatie. Hij vertelt de zaal, en met name de jonge toehoorders: "Ik ben 43 jaar en heb al 43 jaar in vrede geleefd. Ik heb het geluk dat ik nooit in een land met oorlog heb hoeven wonen. Vrede is broos. Het is zoals een luchtbel die door de lucht zweeft en die je nakijkt. Elke keer denk je: deze blijft, tot ie knapt. In 1968 zag ik als zesjarig jongetje mijn eerste oorlog op de televisie. Dat was de Suez-crisis waarbij Egypte en Israël met elkaar oorlog voerden. In datzelfde jaar zag op televisie hoe de Russen Tsjechoë (Joegoslavië) binnenvielen. Iedere oorlog begint met een kleine ruzie, met vooroordelen over elkaar. Mandela in Zuid-Afrika en Ghandi in India zijn inspirerende voorbeelden van mensen die daar tegen vchten. Als je elkaar niet respecteert, als je niet een klein beetje weet wat de mensenrechten zijn, dan is het lastig om samen te leven. Wij moeten samen kunstenaars in samenleven worden. Door de moord op Theo van Gogh en op Pim Fortuyn is er veel onrust ontstaan in de maatschappij. Er is angst, er zijn vooroordelen. Laat je nooit bang maken en geef zelf het goede voorbeeld."

Beste gedicht en beste tekening

Onder luid applaus nodigt burgermeester van Veldhuizen de genomineerden van de vijf beste gedichten en de vijf mooiste tekeningen uit om naast hem op het podium te komen staan. Kinderen uit groep 7 en 8 van de basisscholen in de gemeente Hoorn hebben massaal meegedaan aan de gedichten- en tekeningenwedstrijd. Ook hier zijn de thema's 'Dag van de mensenrechten' en 'Ieder mens verdient respect'. Samen met de burgermeester tillen de genomineerde kinderen hun op posterformaat uitvergroete gedicht of tekening op de voorgrond. Een voor een wordt hun gedicht voorgelezen, of de tekening getoond. Daarna wordt het spannend. Want wie heeft de hoofdprijs voor het best geschreven gedicht en de mooiste tekening gewonnen? Eindelijk spreekt de burgermeester het verlossende woord. Met haar 'Gedicht voor Mensenrechtendag' schreef Anna Boessenkool het beste gedicht. De mooiste tekening werd gemaakt door Nadine Arts. Zij had thema's als discriminatie, pesten, vrijheid van godsdienst en gelijke rechten voor de mens in haar tekening verwerkt. De juichende winnaressen ontvangen ieder een bedrag van € 200,- om samen met hun schoolklas te besteden.

'Die dag voelt niet lekker'

Na de prijsuitreiking gaat de korte documentaire 'Die dag voelt niet lekker' in première. In de documentaire van Huib en Karen Schoonhoven staat de vraag centraal: is dodenherdenking voor iedereen, is bevrijdingsdag voor iedereen? In de film gaan het Migranten-platform en de Jongerenraad uit Hoorn samen naar het Verzetsmuseum in Amsterdam. Zij bezoeken de tentoonstelling, kijken samen naar beelden uit de Tweede Wereldoorlog en geven reacties hierop. Tevens worden ouderen en jongeren van zowel autochtone, als allochtone afkomst uit Hoorn geïnterviewd over of dodenherdenking en bevrijdingsdag wel voor iedereen is. Met name allochtonen voelen zich niet erg betrokken bij 4 en 5 mei. Het is iets voor autochtone Nederlanders; er wordt geen relatie gelegd met allochtone Nederlanders. Volgens Yasmine Allas gaan Nederlanders zelf nonchalant om dodenherdenking. Zij geeft het voorbeeld van de school van haar kinderen. Daar wordt geen aandacht besteed aan dodenherdenking. Als Allas vervolgens vraagt waarom niet geeft de leerkracht als antwoord dat je kinderen niet moet confronteren met de dood. Allas is daar boos over: "Dodenherdenking vertegenwoordigt een stuk geschiedenis van Nederland. Daarnaast is het een goede aanleiding om met kinderen te praten over wat de gevolgen zijn van oorlog".

De documentairemaker Huib Schoonhoven vertelt dat hij veel in voormalig Joegoslavië heeft gefilmd tijdens de burgeroorlog. Daar heeft hij gezien dat respect voor je eigen buurman snel weg kan zijn en wat de gevolgen daarvan zijn: "Daarom moeten we er van leren". Andrew Makkinga vraagt wat belangrijker is: vrijheid van meningsuiting of vrijheid van godsdienst? Er volgt een discussie met de zaal. "Nederland is een democratisch land. Daarom moet je alles kunnen zeggen wat je wilt, ook al kwets je er mensen mee", vindt Ali Kütlu. Er volgen felle reacties uit de zaal. Vrijheid van meningsuiting gaat boven de vrijheid van godsdienst, vindt de meerderheid in de zaal. Maar dat betekent niet dat je het recht hebt om andere mensen te kwetsen. Vrijheid van meningsuiting staat voorop, met respect voor een ander.

Kinderactiviteiten

Terwijl in de zaal de volwassenen verhitte discussies voerden, verzorgen medewerkers van de Hoornse welzijnsstichting Netwerk leuke activiteiten voor de kinderen in de foyer. Naast knutselen, tekenen en (henna)schilderen is er ook een ballonnenwedstrijd.

Gedeeld stukje geschiedenis

Directeur van het Verzetsmuseum in Amsterdam, Liesbeth van der Horst, vertelt wat de ervaringen van het museum zijn met projecten rond de Tweede Wereldoorlog en allochtone Nederlanders. "Het gaat er hierbij om niet alleen allochtone mensen, maar ook autochtone mensen te betrekken bij een gedeeld stukje geschiedenis, namelijk de Tweede Wereldoorlog. Want de Tweede Weeldoorlog was inderdaad een wereldoorlog. Het is zaak om nieuwe Nederlanders te laten zien: kijk wat er gebeurt als mensen de macht krijgen die geen andersdenkenden in de samenleving willen". Het Verzetsmuseum heeft ook veel ervaring met allochtone leerlingen. Ook Islamitische leerlingen. "Dat gaat goed", verteld Van der Horst. "Soms is er iets meer weerstand. Maar omdat de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog wordt verteld aan de hand van persoonlijke verhalen is die weerstand snel weg".

'In Nederland door omstandigheden'

Na de pauze laat cabarettier Amar de zaal lachen met grappen over Nederlanders, Marokkanen, Turken, Surinamers en zichzelf. "Ik noem mezelf een INDO: In Nederland Door Omstandigheden".

"Nederland is best gezellig"

Daarna debatteert de Hoornse Jongerenraad en Yasmine Allas onder

leiding van het jonge CDA-lid Michiel Pijl over racisme en over respect voor elkaar. Want verdient ieder mens respect? Of moet je respect verdienen? En mag je inderdaad alles zeggen ook al kwets je er andere mensen mee?

Een aantal jongeren vindt dat je alles mag zeggen, maar dat een ander zich mag verdedigen; weliswaar alleen met woorden. De vraag wordt gesteld wat je moet doen met de groep mensen die niet assertief is en die zich niet goed verbaal kan verdedigen. "Wat leer je in een maatschappij waar beledigd wordt?", vraagt iemand zich af.

Vervolgens wordt over de tweede stelling gepraat: 'Nederland is een racistisch land'. De jongeren geven zelf voorbeelden van discriminatie die zij meemaken in het uitgaansleven en op de voetbalclub. Ook merken zij steeds meer dat allochtone jongeren in Hoorn worden afgewezen bij een baan. Makkinga vraagt de jongeren: "Wat kunnen we hier in Hoorn daaraan doen? Jongeren anoniem laten solliciteren", vindt een van de leden van de raad. "Dan gaan mensen niet meer af op de naam, maar op de kwaliteiten van iemand". Andrew Makkinga vraagt af of jongeren niet te weinig actief lid zijn van een politieke partij. Dan kunnen jongeren zich sterk maken als groep en lobbyen in de politiek, voor zaken zoals anoniem

solliciteren. Waarna hij zich vervolgens afvraagt waarom hij geen lid is van een politieke partij. Priscilla Gerards: "Ik ben niet geïnteresseerd in de politiek. Al dat gepraat, waar gaat het nog over?".

Aan het eind van de discussie wordt nog een rondje gemaakt langs de Jongerenraad en Yasmine Allas om ze te laten vertellen hoe zij denken over Nederland en de toekomst. Volgens Yasmine Allas staan we op het punt om Nederland opnieuw uit te vinden. "De Nederlandse

samenleving verandert, we zullen met z'n allen de nieuwe normen moeten maken. We moeten samen verder en er een verdraagzame samenleving van maken". De leden van de Jongerenraad: "We moeten elkaar niet kwetsen, we moeten zo goed mogelijk met elkaar samenleven", "Het gaat niet om je cultuur of je geloof of je handdruk", "Wij zijn hier met z'n allen, we moeten het met z'n allen oplossen" en "Nederland is een mooie afspiegeling zoals we hier zitten, zo gezamenlijk uit verschillende culturen". Volgens Mo Uysal valt het best wel mee met racisme en discriminatie: "Nederland is best gezellig".

Winnend 'piece' over Respect

Na de Jongerenraad komen jongeren op een andere manier aan bod. Onder leiding van kunstenaar JChristiaan Heydenrijk heeft een groep jongeren een aantal weken de workshop 'grafitti' gevolgd. Deelnemers maakten een eigen 'piece' volgens hun creatieve interpretatie van het thema Respect. Het is tevens de afsluiting van het project Respect dat Stichting Netwerk heeft uitgevoerd. Bob Warnik wordt uitgeroepen tot winnaar van de graffitti-prijs. Hij heeft verschillende 'pieces' gemaakt zoals 'respect, do it'. Onder luid applaus ontvangt hij een enorme bos spuitbussen uit handen van de kunstenaar.

Human Rights rapt over human rights

De middag wordt afgesloten met dampende rap van Human Rights. Rapper Nicolaas Beemster en DJ Abstract rappen over respect en mensenrechten. Samen met een kinderkoor wordt het nummer 'Elke dag' gerapt: "Waar zijn de mensenrechten als mensen vechten, we zien de pijn, elke dag, we zien de strijd elke dag, we zien ze lijden, elke dag". Na afloop krijgen de deelnemers allemaal de cd van Human Right mee. Voor de liefhebbers was er nog een signeersessie door rapper Nicolaas 'himself'.

Fakkelwake

Om 17.00 uur verlaten de deelnemers door een indrukwekkende haag van fakkels van Amnesty Hoorn het plein voor de schouwburg.